

สารานุกรม

สินค้าในตลาดหลักทรัพย์

ศุภรีย แก้วเจริญ

การลงทุนในหลักทรัพย์นับเป็นช่องทางลงทุนใหม่ทางหนึ่งสำหรับประชาชนผู้ลงทุนซึ่งเริ่มแพร่หลายขึ้นในปัจจุบัน ในอดีตและตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาประชาชนส่วนใหญ่เคยชินกับการลงทุนโดยซื้อของรูปพรรณ ที่ดินเก็บไว้ แต่ขณะเดียวกันก็มีชนอีกกลุ่มหนึ่งลงทุนซื้อและขายหุ้นของบริษัทต่างๆ ที่เสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยเฉพาะกิจการที่เป็นที่รู้จักและยอมรับของประชาชน การที่การลงทุนในหลักทรัพย์ในอดีตไม่เป็นที่นิยมของประชาชนนั้นเนื่องมาจากความขาดสภาพคล่อง (liquidity) หรือขาดความซื้อง่ายขายคล่อง (marketability) นั้นเอง ประกอบกับยังไม่มีตลาดหุ้นที่จะเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหุ้น ได้อย่างดีพอ การซื้อขายเปลี่ยนมือจึงมีน้อย ซึ่งเมื่อเทียบการซื้อขายของรูปพรรณกับการซื้อขายหุ้น รูปแบบแรกจะทำได้คล่องตัวกว่ามาก นอกจากนี้ลักษณะการซื้อขายหุ้นหรือหลักทรัพย์ในอดีตส่วนมากเป็นแบบที่ซื้กแล้วถือไว้เฉยๆ (buy and hold) เพื่อรอรับเงินปันผลที่จะจ่าย จึงยังทำให้การซื้อขายเปลี่ยนมือมีน้อยลงอีก ต่อมาภายหลังที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 กังผลให้มีตลาดหลักทรัพย์เกิดขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางในการซื้อขายหุ้นหรือหลักทรัพย์ เพื่อให้เกิดมีความคล่องตัวของหลักทรัพย์ ตลอดจนราคาซื้อขายจึงจะเป็นไปตามกลไกของราคาจริง ๆ มากกว่าการซื้อขายตามแบบเก่าๆ ที่กล่าวข้างต้น

ส่วนประกอบที่สำคัญของการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์นั้นก็มี พ่อค้าซึ่งได้แก่ “บริษัทสมาชิก” บริษัทสมาชิกในที่นี้หมายถึง บริษัท

ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์จากกระทรวงการคลัง และกระทรวงการคลังได้คัดเลือกให้เป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งในเวลานี้มี 30 บริษัท ต่อมาเป็นสินค้า อันได้แก่ หลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ หุ้น หุ้นกู้ และพันธบัตร ที่ได้รับการเลือกเข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน หรือหลักทรัพย์รับอนุญาตแล้วแต่กรณีของคุณสมบัติของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นั้น ๆ ดังนั้น บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์หรือหุ้น หุ้นกู้ และพันธบัตร จึงมี 2 ประเภทคือ บริษัทจดทะเบียน และบริษัทรับอนุญาต

บริษัทจดทะเบียน หมายถึง บริษัทจำกัดผู้ออกหลักทรัพย์แล้วนำหลักทรัพย์ของตนมาจดทะเบียนไว้กับตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้หลักทรัพย์นั้นทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้ หลักทรัพย์ของบริษัทเหล่านี้จึงเรียกว่าหลักทรัพย์จดทะเบียน

บริษัทรับอนุญาต หมายถึง บริษัทจำกัดผู้ออกหลักทรัพย์แล้วนำหลักทรัพย์ของตนเข้าเป็นหลักทรัพย์รับอนุญาต เพื่อให้ทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้ หลักทรัพย์ของบริษัทแบบนี้เรียกว่า หลักทรัพย์รับอนุญาต

บริษัทจดทะเบียนจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- (1) เป็นบริษัทจำกัดที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วเต็มมูลค่าไม่ต่ำกว่าสิบล้านบาท ทั้งนี้ไม่รวมทุนที่เป็นหุ้นบุริมสิทธิ์
- (2) มีผู้ถือหุ้นสามัญไม่ต่ำกว่าสองร้อยห้าสิบลาย
- (3) ผู้ถือหุ้นสามัญแต่ละรายในจำนวนสองร้อยห้าสิบลาย ต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าไม่เกินกว่าห้าในหนึ่งพันของทุนซึ่งชำระแล้วทั้งหมด และรวมกันต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละยี่สิบห้าของทุนซึ่งชำระแล้วทั้งหมด
- (4) หุ้นสามัญต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อผู้ถือ และเรียกชำระเต็มมูลค่าแล้ว
- (5) มีกำไรสุทธิจากการดำเนินงานมาแล้วอย่างน้อยในช่วงระยะเวลาสองปีติดต่อกันมา

- (6) ไม่มีข้อจำกัดในการโอนหุ้น เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นและต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย

บริษัทรับอนุญาต จะต้องมียุทธศาสตร์ดังนี้

- (1) เป็นบริษัทจำกัดที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วเต็มมูลค่า ไม่ต่ำกว่าห้าล้านบาท ทั้งนี้ ไม่รวมทุนจดทะเบียนที่เป็นหุ้นบุริมสิทธิ
- (2) มีผู้ถือหุ้นสามัญไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยราย
- (3) ผู้ถือหุ้นสามัญแต่ละรายในจำนวนหนึ่งร้อยราย ต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าไม่เกินกว่าห้าในหนึ่งพันของทุนซึ่งชำระแล้วทั้งหมด และรวมกันต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละยี่สิบของทุนซึ่งชำระแล้วทั้งหมด
- (4) หุ้นสามัญต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อผู้ถือและเรียกชำระแล้วเต็มมูลค่า
- (5) ไม่มีข้อจำกัดในการโอนหุ้น เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นและต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย

จะเห็นได้ว่าบริษัทจดทะเบียนจะมีคุณสมบัติที่เข้มงวดมากกว่าบริษัทรับอนุญาต ทั้งนี้โดยจุดมุ่งหมายแล้วต้องการที่จะให้หลักทรัพย์ต่าง ๆ เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนอันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนผู้ถือหุ้น โดยทั่วไป เพราะมีการกระจายการถือหุ้นที่มากกว่า มีทุนจดทะเบียนและฐานะการเงินที่มั่นคงกว่า ประกอบกับการที่บริษัทจดทะเบียนต้องมีคุณสมบัติที่เข้มงวดกว่านี้เอง ทางรัฐบาลจึงให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นการตอบแทนนอกเหนือจากการซื้อขายผ่านตลาดหลักทรัพย์ อนึ่ง บริษัทใดที่มีคุณสมบัติยังไม่ครบถ้วนที่จะเป็นบริษัทจดทะเบียน ทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ผ่อนผันให้เป็นบริษัทรับอนุญาตไปก่อน ต่อเมื่อได้มีการแก้ไขคุณสมบัติได้ครบถ้วนแล้วภายในระยะเวลาที่ทางตลาดหลักทรัพย์กำหนด (ปรกติในทางปฏิบัติกำหนดให้หกเดือน) จึงจะแปรสภาพเป็นบริษัทจดทะเบียนต่อไป

เมื่อพิจารณาคุณสมบัติของหลักทรัพย์สองประเภทนี้ว่ามีความเหมาะสมสมควร แต่การที่กิจการหลายแห่งยังลังเลที่จะนำหลักทรัพย์มาจดทะเบียนเพื่อซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์อาจเนื่องมาจากความเข้าใจไขว้เขวในเรื่องนี้ที่กำหนด เฉพาะอย่างยิ่งการนับจำนวนผู้ถือหุ้นและลักษณะการถือหุ้น โดยทั่วไปแล้วในทางปฏิบัติของตลาดหลักทรัพย์ ในขั้นแรกจะพิจารณาว่ามีผู้ถือหุ้นครบสองร้อยห้าสิบลายในกรณีขอให้รับหลักทรัพย์เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหนึ่งร้อยรายในกรณีขอให้รับหลักทรัพย์เป็นหลักทรัพย์รับอนุญาต แล้วจึงพิจารณาต่อไปว่าในจำนวนผู้ถือหุ้นที่กล่าวว่ามีผู้ถือหุ้นไม่เกินห้าในหนึ่งพันของทุนซึ่งชำระแล้วทั้งหมด และถือหุ้นรวมกันคิดเป็นมูลค่าร้อยละเท่าไรของจำนวนทุนซึ่งชำระแล้วทั้งหมด ถ้ายังไม่ครบตามที่กำหนดก็อาจจะได้รับการผ่อนผันให้มาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ก่อนโดยขณะเดียวกันต้องพยายามแก้ไขคุณสมบัติให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น กิจการที่มีคุณสมบัติตามที่กล่าวก็สามารถนำหุ้นหรือหลักทรัพย์ของตนเข้าจดทะเบียนได้ แม้ว่าจะมีผู้ถือหุ้นรายย่อยยังไม่ครบถ้วนก็ตาม

สิทธิประโยชน์ทางภาษี

เพื่อเป็นการจูงใจให้กิจการต่าง ๆ แปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน และนำหลักทรัพย์เข้าจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทางรัฐบาลจึงได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่การปฏิบัติดังกล่าว โดยตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2517 ให้ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลที่บริษัทจดทะเบียนได้รับจากบริษัทอื่น ๆ ทั้งหมดในรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งนี้เงินปันผลดังกล่าวจะต้องไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ก่อนหักรายจ่ายทั้งสิ้นในรอบระยะเวลาบัญชี การยกเว้นนี้โดยปกติแล้วบริษัทจำกัดที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน จะได้รับยกเว้นเพียงกึ่งหนึ่งของเงินปันผลที่ได้รับในวงเงินไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ก่อนหักภาษีทั้งสิ้นเท่านั้น สำหรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในกรณีบุคคลธรรมดาที่ได้รับเงินปันผลจากบริษัทจดทะเบียน จะไม่ต้องนำมาคำนวณภาษีสำหรับ

10,000 บาทแรก และส่วนที่เกิน 10,000 บาทแรกยังหักลดหย่อนให้อีกร้อยละ 30 เหลือเท่าไรจึงนำไปรวมคำนวณเสียภาษีเงินได้ตามปกติ เมื่อเทียบกับ การได้รับเงินปันผลจากบริษัทจำกัดอื่น ๆ แล้วจะได้รับยกเว้นเพียง 5,000 บาทแรก และส่วนที่เกินหักลดหย่อนได้เพียงร้อยละ 15 เท่านั้น นอกจากนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้มีเงินออมนำเงินออมของตนมาลงทุนในหลักทรัพย์มากยิ่งขึ้น แทนที่จะนำเงินไปลงทุนทางอื่น หรือเก็บเงินสดไว้ในมือเฉย ๆ หรือนำเงินฝากธนาคาร จึงได้ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับรายได้จากการซื้อขายหุ้น บริษัทจดทะเบียนและหน่วยลงทุนในกองทุนรวมอีกด้วย

สภาพโดยทั่วไปของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาต

ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาตรวม 22 บริษัท ซึ่งนับว่าจำนวนสินค้าที่จะซื้อขายในตลาดมีน้อยมาก ดังนั้น จึงยังต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่จะสังเกตเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญในการนำหลักทรัพย์ของตนมาเข้าจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ ความก้าวหน้าในด้านบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาตนับตั้งแต่เปิดทำการซื้อขายจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาหกเดือนแยกกล่าวได้เป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะแรก ภายหลังจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการสำหรับคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพิจารณา รับหลักทรัพย์เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาต และพิจารณาเพิกถอนการเป็นหลักทรัพย์ดังกล่าว และหลังจากที่ตลาดหลักทรัพย์ได้ออกข้อบังคับเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไปแล้ว ตลาดหลักทรัพย์ได้จัดส่งสำเนาประกาศกระทรวงการคลังและข้อบังคับนั้นเผยแพร่แก่บริษัทหลักทรัพย์ต่าง ๆ ธนาคารทุกแห่ง สมาชิกสมาคมจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย สมาชิกหอการค้าไทย สมาชิกสมาคมอุตสาหกรรมไทย สมาชิกหอการค้าจีนในประเทศไทย และที่อื่น ๆ ผลจากการเผยแพร่แล้วด้วยความสนับสนุนจากสถาบันและบุคคลต่าง ๆ ในวันที่ 30 เมษายน 2518 ซึ่งเป็นวัน

แรกที่เปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์ในองค์หลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงมีบริษัทจดทะเบียนเป็นบริษัทจดทะเบียน 8 บริษัท และบริษัทรับอนุญาตอีก 3 บริษัท แยกเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน 12 หลักทรัพย์ และหลักทรัพย์รับอนุญาต 3 หลักทรัพย์ รวมเป็นจำนวนหุ้นที่จดทะเบียนและรับอนุญาตให้ซื้อขายได้ในตลาดหลักทรัพย์ทั้งสิ้น 27.58 ล้านหุ้น

ระยะที่สอง ต่อมาในวันที่ 16 มิถุนายน 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้สั่งให้รับหลักทรัพย์ของบริษัทอีก 9 บริษัท เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต ดังนั้น ในวันที่ 20 มิถุนายน 2518 ซึ่งเป็นวันทำพิธีเปิดสำนักงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงมีบริษัทจดทะเบียนเพิ่มขึ้นเป็น 15 บริษัท และบริษัทรับอนุญาตอีก 5 บริษัท โดยแยกเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน 19 หลักทรัพย์ และหลักทรัพย์รับอนุญาต 5 หลักทรัพย์ รวมเป็นจำนวนหุ้นจดทะเบียนและรับอนุญาตทั้งสิ้น 33.53 ล้านหุ้น

ระยะที่สาม ตลอดระยะเวลาสองช่วงแรก นอกจากหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิและหุ้นกู้ที่เป็นหลักทรัพย์ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แล้ว ต่อมาบริษัทอุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทยจำกัด ได้ทำการเพิ่มทุนและได้นำใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นมาจากทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้ลงทุนพอสมควร จะเห็นได้จากระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม ถึงวันที่ 25 สิงหาคม 2518 ซึ่งเป็นระยะที่ทำการซื้อขายใบแสดงสิทธิดังกล่าวมีการซื้อขายผ่านตลาดหลักทรัพย์รวม 6,902 หุ้น คิดเป็นเงิน 320,693 บาท

ต่อมาด้วยความสนับสนุนของกระทรวงการคลัง และความร่วมมือระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ ในอันที่จะทำการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์รัฐบาลขึ้น จึงเป็นผลให้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำพันธบัตรรัฐบาลรวม 31 ประเภท มาเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน เริ่มทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้นับแต่วันที่ 14 สิงหาคม 2518 เป็นต้นมา และด้วยความร่วมมือจากธนาคารออมสินเพื่อที่จะสนับสนุนตลาดหลักทรัพย์รัฐบาลให้มีการซื้อขายหมุนเวียนมากยิ่งขึ้น ธนาคารออมสินจึงจะนำพันธบัตรรัฐบาลที่ถืออยู่ในมือเป็นจำนวนมากออกจำหน่ายในตลาดหลักทรัพย์

โดยที่ประกาศกระทรวงการคลังเรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการสำหรับคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพิจารณาหลักทรัพย์เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาต และพิจารณาเพิกถอนการเป็นหลักทรัพย์ดังกล่าว ฉบับลงวันที่ 9 เมษายน 2518 ยังไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของรัฐวิสาหกิจ และนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นที่ยื่นขอให้รับหลักทรัพย์ของตนเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน ดังนั้น ในวันที่ 29 สิงหาคม 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจึงได้ออกประกาศแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงการคลัง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518 ซึ่งมีสาระสำคัญพอสรุปได้ คือ การกำหนดประเภท และลักษณะของหลักทรัพย์ที่จะได้รับพิจารณาเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถพิจารณาหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนได้ นอกจากนี้ยังมีกฎเกณฑ์และเงื่อนไขในการปฏิบัติ เมื่อบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาต มีการควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับบริษัทอื่น จากกฎหมายฉบับนี้ได้มีหลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาตเพิ่มเติมอีกหลายหลักทรัพย์ โดยเฉพาะหุ้นสามัญของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน ขณะเดียวกันบริษัทเอเชียไฟเบอร์จำกัด และบริษัทเอเชียซินเธติกเท็กซ์ไทล์จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนได้ควบกิจการเข้าด้วยกัน โดยได้ดำเนินการตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงการคลัง (ฉบับที่ 2) นี้เช่นเดียวกัน

ดังนั้น หลังจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เปิดการซื้อขายมาจนครบหกเดือนในปัจจุบัน จึงมีหลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายทั้งสิ้น 28 หลักทรัพย์ โดยเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน 21 หลักทรัพย์ และหลักทรัพย์รับอนุญาตอีก 7 หลักทรัพย์ รวมเป็นจำนวนหุ้นจดทะเบียนและรับอนุญาตทั้งสิ้น 35,436,860 หุ้น ทั้งนี้ยังไม่นับรวมพันธบัตรรัฐบาลที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนอีก 31 ประเภท และใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นบริษัทอุตสาหกรรมเครื่องแก้วไทย จำกัด ซึ่งหมดสภาพการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนไปแล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2518

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ถึง 473.36 นับว่าเป็นตัวเลขที่น่าพอใจสำหรับระยะเริ่มแรกเพียง 6 เดือน อย่างไรก็ตาม ตามประกาศกระทรวงการคลัง กำหนดให้ยื่นคำขอให้พิจารณารับหลักทรัพย์ต่าง ๆ เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือรับอนุญาตได้ในกรณีที่ยังขาดคุณสมบัติบางประการอยู่แต่จะต้องดำเนินการให้มีคุณสมบัติครบถ้วนภายในระยะเวลาที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด ในขั้นต้นนี้กำหนดไว้เป็นเวลา 6 เดือน และเป็นที่น่ายินดีที่ขณะนี้ มีบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาตบางบริษัทสามารถแก้ไขคุณสมบัติดังกล่าวได้ครบถ้วนแล้ว ซึ่งย่อมเป็นการแสดงเจตนาของบริษัทเหล่านั้นเพื่อที่จะดำเนินการให้เป็นบริษัทมหาชน สมตามนโยบายของรัฐบาล ในอันที่จะระดมเงินออมในประเทศ และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของวิสาหกิจ และอุตสาหกรรมในประเทศ รวมทั้งเป็นมาตรการหนึ่งในการให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวมอีกด้วย

เนื่องจากในระยะหลังนี้ได้มีกิจการใหญ่ ๆ หลายแห่ง โดยเฉพาะกิจการธนาคารพาณิชย์ได้ให้ความสนใจและติดต่อดำเนินการให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับเงื่อนไขที่ทางตลาดหลักทรัพย์กำหนดในการรับเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต จึงเป็นที่คาดหมายกันว่า ในปี 2519 จะมีหลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาตซึ่งเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไปเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เพิ่มขึ้นอีกมากพอสมควร

ณ วัน เดือน ปี	ประเภทบริษัท			ประเภทหลักทรัพย์			จำนวนหลักทรัพย์ (หุ้น)	
	จดทะเบียน	รับอนุญาต	รวม	จดทะเบียน	รับอนุญาต	รวม	จดทะเบียน	รับอนุญาต
30 เม.ย. 2518	8	3	11	12	3	16	27,417,712	160,500
31 ต.ค. 2518	16	6	22	21	7	28	33,586,860	1,870,500

แสดงจำนวนบริษัท หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต และจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียน และรับอนุญาตทั้งสิ้น ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ต.ค. 2518 ไม่นับรวมพันธบัตรรัฐบาล อีก 31 ประเภท

ณ วัน เดือน ปี	ประเภท หลักทรัพย์	หุ้นสามัญ (บริษัท)	หุ้นบุริมสิทธิ์ (บริษัท)	หุ้นกู้ (บริษัท)	หลักทรัพย์ที่ รัฐบาลกำกับ ประกัน ฯลฯ
30 เม.ย. 2517	จดทะเบียน	7	1	3	1
	รับอนุญาต	2	-	1	-
31 ต.ค. 2517	จดทะเบียน	16	1	3	1
	รับอนุญาต	4	1	1	-

แสดงจำนวนบริษัทจดทะเบียนและรับอนุญาต แยกตามชนิดของหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ต.ค. 2518 ไม่นับรวมพันธบัตรรัฐบาล 31 ประเภท

ณ วัน เดือน ปี	ประเภท หลักทรัพย์	หุ้นสามัญ (หุ้น)	หุ้นบุริมสิทธิ์ (หุ้น)	หุ้นกู้ (หุ้น)	หลักทรัพย์ที่ รัฐบาลกำกับ ประกัน (หุ้น)
30 เม.ย. 2518	จดทะเบียน	25,297,812	140,000	1,900,400	80,000
	รับอนุญาต	160,000	-	500	-
31 ต.ค. 2518	จดทะเบียน	31,445,960	140,000	1,900,400	80,000
	รับอนุญาต	1,820,000	50,000	500	-

แสดงจำนวนหุ้นจดทะเบียนและรับอนุญาต แยกตามชนิดของหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ต.ค. 2518 ไม่นับรวมพันธบัตรรัฐบาล อีก 31 ประเภท

การซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์รับอนุญาตในรอบหกเดือนแรกนั้นเป็นจำนวน 2.36 ล้านหุ้น คิดเป็นมูลค่า 473.36 ล้านบาท คิดเฉลี่ยเดือนละประมาณ 78.89 ล้านบาท รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

เดือน 2518	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)
30 เมษายน	16,831	2,027,184
พฤษภาคม	336,495	71,719,231
มิถุนายน	200,029	46,238,658
กรกฎาคม	709,788	105,260,297
สิงหาคม	575,840	91,843,540
กันยายน	268,632	66,028,228
ตุลาคม	240,965	89,338,542
รวม	2,357,576	473,359,530

แสดงปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในรอบ 6 เดือนแรก (30 เม.ย.-31 ต.ค. 2518)

จำนวนการซื้อขายและมูลค่าของแต่ละหลักทรัพย์ในรอบหกเดือนแรกประเภทหลักทรัพย์

ประเภทหลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)
หลักทรัพย์จดทะเบียน	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	1,074,401	319,178,320
	บริษัทสปรอทานซีเมนต์ จำกัด	26,112	2,904,672
	บริษัทสุสีตธานี จำกัด	1,150	185,950
	บริษัทเดอะเมทัลบ็อกซ์ จำกัด	545,400	2,532,820
	บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม	35	39,900

ประเภทหลักทรัพย์	ชื่อบริษัท	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)
หลักทรัพย์ร่อนุญาต	บริษัท เอลกอฮอล์อินเวสต์เมนท์ จำกัด	4,590	704,500
	บริษัท เบลูรี่ ยูทิลิตี้ จำกัด	45,953	6,378,818
	บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด	297,291	16,600,753
	บริษัท เฟเบอร์ เมอร์ลิน จำกัด	1,500	142,300
	บริษัท เฟิสทรีสต์ จำกัด	3,380	595,090
	บริษัท สหยูเนี่ยน จำกัด	3,195	401,625
	บริษัท เสริมสุข จำกัด	44,889	15,151,222
	*บริษัท เอเชียไฟเบอร์ จำกัด	ไม่มีการซื้อขาย	ไม่มีการซื้อขาย
	บริษัท อุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทย จำกัด	38,233	5,993,391
	(สิทธิในการซื้อหุ้น)	5,902	320,693
หุ้นบริษัทย่อย	บริษัท เอ แอนด์ เจ โส จำกัด	12,055	1,246,562
	บริษัท ดเม็กซ์ จำกัด	ไม่มีการซื้อขาย	ไม่มีการซื้อขาย
	บริษัท ทรานซาเวอริ จำกัด	520	47,600
	บริษัท กังวามังทรีสต์ จำกัด	91,839	10,832,995
หุ้นกู้	บริษัท เบลูรี่ ยูทิลิตี้ จำกัด	7,500	1,066,200
	บริษัท กังวามังทรีสต์ จำกัด	3,695	406,450
	บริษัท เอลกอฮอล์ไฟเบอร์ จำกัด (ร่อนอนุญาต)	ไม่มีการซื้อขาย	ไม่มีการซื้อขาย
	บริษัท เบลูรี่ ยูทิลิตี้ จำกัด	800	82,400
	บริษัท ทางกอลอินเวสต์เมนท์ จำกัด	ไม่มีการซื้อขาย	ไม่มีการซื้อขาย
พันธบัตรรัฐบาลและหลักทรัพย์รัฐบาลอื่น ๆ	บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด	92,165	8,680,469
	พันธบัตร (ออมทรัพย์)	4,000	400,000
	(เงินกู้)	6,000	2,400,000
	(ลงทุน)	47,170	47,177,000
	บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรม	ไม่มีการซื้อขาย	ไม่มีการซื้อขาย

*บริษัท เอเชียไฟเบอร์ เกิดจากการควบกิจการระหว่าง บริษัท เอเชีย ซิเมนต์ จำกัด และ บริษัท เบลูรี่ ยูทิลิตี้ จำกัด เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2518

ชนิดของหลักทรัพย์	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)
หุ้นสามัญ	2,196,245	413,257,011
หุ้นบุริมสิทธิ	11,195	1,462,650
หุ้นกู้	92,965	8,662,869
พันธบัตรรัฐบาล	57,170	49,977,000
รวม	2,357,575	473,359,530

แสดงจำนวนหุ้นและมูลค่าซื้อขายหลักทรัพย์ทั้งสิ้นในรอบหกเดือนแรก (30 เม.ย. - 31 ต.ค. 2518) แยกตามชนิดของหลักทรัพย์

ประเภทหลักทรัพย์	หุ้นสามัญ		หุ้นบุริมสิทธิ	
	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)
จดทะเบียน	2,086,929	400,809,161	7,500	1,056,200
รับอนุญาต	104,414	12,127,157	3,695	406,405
รวม	2,190,343	412,936,318	11,195	1,462,650
ประเภทหลักทรัพย์	หุ้นกู้		พันธบัตรรัฐบาลและหลักทรัพย์ที่รัฐบาลค้ำประกัน	
	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)
จดทะเบียน	92,965	8,662,869	57,170	49,977,000
รับอนุญาต	-	-	-	-
รวม	92,965	8,662,869	57,170	49,977,000

แสดงจำนวนหุ้นและมูลค่าที่ทำการซื้อขายทั้งสิ้นในรอบ 6 เดือนแรก (30 เม.ย. - 31 ต.ค. 2518) โดยแยกเป็นหุ้นสามัญจดทะเบียนและรับอนุญาต หุ้นบุริมสิทธิจดทะเบียนและรับอนุญาต หุ้นกู้จดทะเบียนและพันธบัตรรัฐบาลและหลักทรัพย์ที่รัฐบาลค้ำประกัน ฯลฯ ซึ่งเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน ทั้งนี้ ตัวเลขดังกล่าวข้างต้นไม่นับรวมสิทธิในการซื้อหุ้นใหม่ของบริษัท อุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทย จำกัด อีก 5,902 หุ้น มูลค่า 20,693 บาท

สำหรับการซื้อขายในเดือนพฤศจิกายน 2518 นั้น มี จำนวน 356,450 หุ้น คิดเป็นมูลค่า 74 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีการซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลอีก 684,057 หน่วย มูลค่า 695 ล้านบาท แยกรายละเอียดดังนี้

หลักทรัพย์จดทะเบียน ธนาคารกรุงเทพจำกัด	188,353	52,696,882
บ. ชลประทานซีเมนต์ จำกัด	3,772	368,031
บ. ดุสิตธานี จำกัด	400	68,800
บ. เคอะเมทัลบ็อกซ์ จำกัด	20,000	89,100
บ. บางกอกอินเวสต์เมนท์ จำกัด	—	—
บ. เบอร์ลี ยูคเกอร์ จำกัด	300	44,100
บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรม ฯ	400	455,600
บ. ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด	58,463	7,573,440
บ. เฟเบอร์เมอร์ลิน จำกัด	200	18,600
บ. เฟิร์ทวู้ดส์ จำกัด	200	36,400
บ. สหยูเนี่ยน จำกัด	—	—
บ. เสริมสุข จำกัด	1,663	550,916
ธนาคารศรีนคร	4	80,000
บ. เอเชียไฟเบอร์ จำกัด	—	—
บ. อุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทย จำกัด	1,875	279,000
บ. จรุงไทย ไวร์แอนด์ เคเบิล	73,500	10,290,000
หลักทรัพย์รับอนุญาต		
บ. เจแอนท์เจโฮ จำกัด	800	88,600
บ. คูเมกซ์ จำกัด	—	—
บ. รามาทาวเวอร์ จำกัด	—	—
บ. ลีควมมิ่งทวู้ดส์ จำกัด	—	—
หุ้นบุริมสิทธิ		
บ. เบอร์ลี ยูคเกอร์ จำกัด	—	—
บ. ลีควมมิ่งทวู้ดส์ จำกัด	200	22,200

หุ้นกู้	บ. เจเนอรัล ไฟแนนซ์ คอร์ปอเรชั่น		
	จำกัด (อนุญาต)	20	1,000,000
	บ. บางกอกอินเวสต์เมนท์ จำกัด	—	—
	บ. ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด	8,300	579,600

พันธบัตรรัฐบาลและหลักทรัพย์ บวรษักเงินทุนอุตสาหกรรม

ที่รัฐบาลค้ำประกัน ฯลฯ	แห่งประเทศไทย (หุ้นกู้)	ไม่มีการซื้อขาย
	รวม	356,450 74,236,869

การซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลนับแต่วันที่ 14 สิงหาคม ถึง 28 พฤศจิกายน 2518 แยกรายละเอียดดังต่อไปนี้

	ราคาสูง	ราคาต่ำสุด
พันธบัตรออมทรัพย์		
ในบับประมาณ พ.ศ. 2512 ครั้งที่ 1 (7%)	100	100
พันธบัตรเงินกู้		
ในบับประมาณ พ.ศ. 2507 ครั้งที่ 1 (8%)	101,600	100,050
ในบับประมาณ พ.ศ. 2507 ครั้งที่ 1 (8%)	10,160	10,005
ในบับประมาณ พ.ศ. 2507 ครั้งที่ 1 (7%)	100	100
ในบับประมาณ พ.ศ. 2508 ครั้งที่ 1 (8%)	101,600	100,050
ในบับประมาณ พ.ศ. 2509 ครั้งที่ 3 (7%)	1,021	1,011.15
ในบับประมาณ พ.ศ. 2509 ครั้งที่ 4 (7%)	1,015.25	1,015.25
ในบับประมาณ พ.ศ. 2510 ครั้งที่ 1 (7%)	1,012	1,000
ในบับประมาณ พ.ศ. 2510 ครั้งที่ 1 (7%)	100,600	100,050

พันธบัตรลงทุน

ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2511 ครั้งที่ 1 (7%)	1,052	1,000
ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2513 ครั้งที่ 2 (9%)	1,001	1,001
ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2516 รุ่นที่ 1 (8%)	1,001.25	1,000
ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2516 รุ่นที่ 2 (8.5%)	1,001.25	1,000
ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2517 รุ่นที่ 1 (8.5%)	1,002	1,000
ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2517 รุ่นที่ 2 (9.5%)	1,000	990
ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2515 ชนิดอายุ 5 ปี(9%)	1,000.25	1,000.25
รวม	723,370 หน่วย	มูลค่า 745,241,097.50 บาท

จะเห็นได้ว่าการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นการซื้อขายหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด(เสียร้อยละ 67.43 บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด(ร้อยละ 9.84 บริษัทเสริมสุข จำกัด (ร้อยละ 3.20) และเป็นการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทอื่น ๆ อีกร้อยละ 19.53 สิ่งที่น่าพิจารณาคือหลักทรัพย์ที่วางหลักทรัพย์ไม่มีการซื้อขายเลย หรือมีก็เพียงเล็กน้อย นับแต่เปิดทำการซื้อขายมาจนถึงปัจจุบัน หากการดำเนินงานเป็นไปเช่นนี้ ตลาดจะไม่คึกคักขึ้นและยังไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ลงทุนอีกด้วย การที่บริษัทเหล่านี้ยอมอยู่ในสภาพเช่นที่กล่าวและไม่ปฏิบัติตามอย่างหนึ่งอย่างใดให้มีการซื้อขายหมุนเวียนตามเจตนารมณ์ของการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือรับอนุญาตซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ อาจเนื่องมาจากบริษัทประเภทนี้ต้องการนำหลักทรัพย์ของตนเข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนโดยอาศัยคุณสมบัติที่ครบถ้วนตามที่กำหนด เพื่อหวังผลประโยชน์ทางภาษีเป็นสำคัญ ซึ่งจะเห็นได้จากบริษัทประเภทนี้มีบริษัทในเครือและบริษัทที่เกี่ยวข้องด้วยมากมาย ผลประโยชน์ทางภาษีจากการยกเว้นในบางกรณีจึงนับว่าคุ้มค่า ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันกิจการดังกล่าวที่จะเข้าจดทะเบียนและหาประโยชน์ จึงอาจมีการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นหลักประกันว่า ควรจะต้อง

มีการซื้อขายมากน้อยเพียงใดภายในระยะเวลาหนึ่ง ๆ ที่กำหนดให้ หากไม่สามารถปฏิบัติได้ยากต้องมีการลงโทษหรืออาจถึงกับปลดออกจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในที่สุด นอกจากนี้ การจะให้เกิดมีการซื้อขายผู้ถือหุ้นรายใหญ่ควรเสียสละนำหุ้นของตนออกขายบ้าง ขณะเดียวกันผู้ถือหุ้นทุกฝ่ายควรจะได้ไขทศนคติแบบเก่าที่ซื้อหุ้นเพื่อหวังเงินปันผลเสีย และโดยที่ปัจจุบันมีตลาดหุ้นหรือตลาดหลักทรัพย์อยู่แล้ว ย่อมเป็นการสะดวกในการซื้อขายเปลี่ยนมือโดยรวดเร็วและภายใต้ราคาที่เป็นไปตามกลไกแห่งราคาอีกด้วย

การพัฒนาบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาต

การพัฒนาทั้งบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาตนั้น ควรกระทำทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกระตุ้นให้ประชาชนนิยมลงทุนในตำหนักมากขึ้น

ในด้านปริมาณของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาตนั้น สมควรที่เจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบกิจการจะต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการเข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนโดยเฉพาะผลลัพท์ในระยะยาว สำหรับตลาดหลักทรัพย์เองกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการติดต่อกับแหล่งรวมกิจการใหญ่ ๆ อาทิ เช่น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นแหล่งสำคัญและง่ายที่จะให้กิจการที่ได้รับบัตรส่งเสริมเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์เพราะกิจการเหล่านี้ย่อมได้รับสิทธิประโยชน์เหนือกว่ากิจการอื่น ๆ อยู่แล้ว ทั้งในด้านการภาษีอากรและวิธีปฏิบัติ ในขณะที่ยังมีบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาตอยู่น้อยรายนี้ อาจเนื่องจากกิจการขนาดใหญ่ ๆ กำลังอยู่ระหว่างดูท่าที่ทั้งของบรรดาผู้ลงทุนเองและภาวะแวดล้อม คือบรรยากาศการลงทุนและสภาพเศรษฐกิจว่าจะเหมาะสมเพียงใดหรือไม่จึงต้องอาศัยเวลาอยู่บ้าง

นอกจากหุ้นแล้วพันธบัตรรัฐบาลก็เป็นสินค้าใหม่ที่น่าสนใจและเมื่อมีตลาดหลักทรัพย์รัฐบาลขึ้นเช่นนี้ ย่อมจะเกิดความสะดวกกว่าแต่ก่อน แทนที่จะเป็นการยืมกันระหว่างสถาบันการเงินหรือกิจการที่เป็นเครือของธนาคารพาณิชย์ หรือเก็บไว้เป็นสำรองตามกฎหมายเท่านั้น แต่จะทำให้เกิดการซื้อขาย

หมุนเวียน ทั้งในแง่ผู้ลงทุนทั่วไป สถาบันการเงิน องค์กรและวิสาหกิจต่างๆ ประการสำคัญหากทางธนาคารแห่งประเทศไทยจะแก้ไขวิธีการออกจัดจำหน่าย พันธบัตรรัฐบาลโดยให้บริษัทหลักทรัพย์เป็นผู้จัดจำหน่ายในลักษณะ Syndicate หรือกลุ่มผู้จัดจำหน่าย และในกรณีที่รัฐบาลจะออกพันธบัตรเงินกู้ประเภทใหม่ ก็อาจมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือราคาประมูลขั้นต่ำไว้ตามความเหมาะสมด้วย ก็ได้ นอกจากนี้หากเป็นไปได้พันธบัตรรัฐบาลนั้นควรที่จะให้มีแหล่งแสวงหา เงินทุนแหล่งสุดท้ายของบรรดาบริษัทสามารถในการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีหลักทรัพย์ของรัฐบาลเป็นประกัน ในเรื่องนี้ทางธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดอัตราส่วนการกู้ยืมต่อหลักประกันและอัตราดอกเบี้ยให้ สัมพันธ์กับสภาวะการเงิน ย่อมจะทำให้เกิดตลาดรอง (Secondary market) ขึ้น ได้สำหรับหลักทรัพย์รัฐบาล

ทางด้านหุ้นวิสาหกิจต่างๆ ที่รัฐบาลจะนำออกขายสู่ประชาชนโดยผ่าน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น นับเป็นมูลค่าที่สูงพอควร หากรัฐได้มีการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเหมาะสม และมีการปรับปรุงการดำเนินงานของแต่ละรัฐวิสาหกิจให้ดีขึ้นแล้ว เชื่อแน่ว่าหุ้นรัฐวิสาหกิจจะเป็นสินค้าที่น่าสนใจ ในสายตาของประชาชนผู้ลงทุนโดยทั่วไป อันจะทำให้ตลาดหลักทรัพย์คึกคักขึ้น ได้มาก

สภาพสังคมในปัจจุบันเป็นปัจจัยหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของ กิจการใหญ่ๆ ที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น การแปรสภาพเป็นบริษัท มหาชนก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะกระจายแบ่งปันความมั่งคั่งไปสู่ประชาชนได้ โดยจะทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกิจการ เฉพาะอย่างกึ่ง ในกรณีของลูกจ้างพนักงานย่อมจะเป็นการสร้างความรู้สึกรักในทางที่ดีและเต็มใจ ปฏิบัติงานให้กิจการก้าวหน้า ทั้งยังเป็นการทำให้ราคาหลักทรัพย์ของกิจการที่ ตนถืออยู่เพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งเรื่อง แรงงานลงได้ทางหนึ่ง กิจการที่เข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนนั้นย่อมเป็นการ สร้างภาพพจน์ที่ดีเพราะแสดงให้เห็นถึงความต้องการที่จะให้หุ้นของตนมีการซื้อขาย เปลี่ยนมือในตลาดมากกว่าที่จะเป็นการถือหุ้นโดยบุคคลเพียงไม่กี่กลุ่มเท่านั้น

การพัฒนาทางด้านคุณภาพนั้น โดยเหตุที่กิจการหลายบริษัทที่เข้ามาเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนแต่ไม่มีการซื้อขายเลย เพียงแต่หวังประโยชน์ทางภาษีเท่านั้น กิจการที่จะเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนหรือ รับอนุญาตจึงควรพิจารณาถึง Potential ของกิจการเป็นสำคัญว่าเมื่อเข้ามาจดทะเบียนซื้อขายแล้ว หลักทรัพย์ดังกล่าวจะต้องเป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่ประชาชน อาจต้องศึกษาค้นคว้าถึงโครงการต่าง ๆ ในอนาคตของกิจการว่าจะทำอะไรบ้าง โครงการเหล่านั้นมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติหรือไม่ นอกจากนี้ควรมีหลักประกันอย่างหนึ่งอย่างใดว่า จะต้องมีส่วนหนึ่งของกิจการนั้นซื้อขายหมุนเวียนต่อไป ทั้งนี้ อาจเป็นกรณีการเพิ่มทุนโดยออกหุ้นเพิ่มเติมก่อนจะเข้าจดทะเบียนเป็นต้น

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือที่เป็นลักษณะครอบครัวก็จะต้องมีการเสียสละนำหุ้นของตนออกแบ่งปันซื้อขายในตลาดบ้าง ไม่ใช่เก็บไว้ไม่ยอมซื้อขาย นอกจากนี้ภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ของบริษัทมหาชน โดยเฉพาะมาตรการทางกฎหมาย ควรมีการกำหนดให้แตกต่างไปจากบริษัทจำกัดธรรมดา เพื่อเป็นการดึงดูดให้ผู้ประกอบการเห็นสิทธิประโยชน์และความสำคัญของการเป็นบริษัทมหาชนที่ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดกว่า สำหรับมาตรการที่เป็นประโยชน์ส่วนใหญ่ ตลาดหลักทรัพย์ได้ทำการติดต่อร่วมมือดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเช่นการกำหนดมาตรฐานในการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน เพื่อให้มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานและถือปฏิบัติเช่นเดียวกันสำหรับกิจการต่าง ๆ เป็นต้น

เพื่อการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์และ เป็นการสนับสนุนธุรกิจหลักทรัพย์ หรือให้มีการลงทุนในหลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาตมากขึ้น จึงเป็นการสมควรที่จะเปิดโอกาสให้บริษัทเงินทุนซึ่งตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 (7) แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (ฉบับที่ 4) ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2518 กำหนดให้บริษัทเงินทุนต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในอัตราส่วนกับเงินที่ได้จากการกู้ยืมหรือ ได้รับจากประชาชน อันบริษัทเงินทุนมีหน้าที่จะต้องชำระคืนให้แก่บุคคลเหล่านั้น ไม่ต่ำกว่าอัตราที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ให้สามารถดำรงหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์ รับอนุญาตเป็นส่วนหนึ่ง

ของเงินสำรองได้ เนื่องจากหลักทรัพย์ดังกล่าวมีคุณสมบัติขั้นต่ำตามกฎหมาย กำหนดและย่อมมีสภาพคล่องที่อาจจะทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้โดยมี ราคาตลาดที่แน่นอน ประกอบกับหากเปิดโอกาสให้สถาบันการเงินที่กล่าวสามารถ ถือหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์ รัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งของการดำรง เงินสำรองตามกฎหมายแล้ว ก็จะเป็นการสอดคล้องกับลักษณะการดำเนินงาน ของสถาบันประเภทที่กล่าว โดยเฉพาอย่างยิ่ง ประเภทกิจการค้าหลักทรัพย์ซึ่ง จำเป็นจะต้องมีหลักทรัพย์ไว้ในบัญชีลงทุน นอกจากนี้ ยังจะเป็นส่วนหนึ่งที่ ช่วยให้สถาบันที่กล่าวทำหน้าที่สร้างตลาด (Market making function) ได้ก็อย่าง เหมาะสม ซึ่งจะมีผลสำคัญที่จะช่วยให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปในขอบเขต ที่กว้างขวางยิ่งขึ้นด้วย และเพื่อให้มีการกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ที่กล่าว ในทางปฏิบัติก็อาจจะกำหนดขอบเขตการลงทุนในหลักทรัพย์ของแต่ละกิจการ เป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์สภาพคล่อง นอกเหนือจากการกำหนดอัตราส่วนของ ยอดรวมการลงทุนในหลักทรัพย์จดทะเบียนและหลักทรัพย์ รัฐบาลกับสินทรัพย์ สภาพคล่องที่ต้องดำรงทั้งสิ้น

วิธีการหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนและขยายธุรกิจหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ให้กว้างขวางขึ้น อาจกำหนดให้มีนายหน้าหลักทรัพย์ที่เป็นบุคคล มี ลักษณะคล้ายนายหน้าประกันชีวิต ทำการหาลูกค้าหรือผู้ลงทุนให้แก่บริษัท สมาชิกและอาจให้มีสมาชิกสมทบ (Associated Members) ทำหน้าที่ค้าหลักทรัพย์ ร่วมกับสมาชิก โดยทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการติดต่อซื้อขายไว้ในห้องค้าหลักทรัพย์ เช่น เคาน์เตอร์ และ โทรศัพท์ เป็นต้น ตามหลักการที่ถูกต้อง บริษัทสมาชิกสมทบจะต้องเป็นบริษัท หลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ บริษัทสมาชิกสมทบ สามารถทำการซื้อขายหลักทรัพย์ในห้องค้าหลักทรัพย์ได้ แต่จะถูกกำหนดให้ทำการซื้อขายบนกระดานโดยตรงไม่ได้ ควรจะต้องเสนอราคาซื้อขายผ่านบริษัท สมาชิกก่อนเสมอ และหากในโอกาสที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนบริษัทสมาชิก เพิ่มเติม บริษัทสมาชิกสมทบควรจะได้รับสิทธิในการคัดเลือกก่อนบริษัทเงินทุน หรือบริษัทหลักทรัพย์อื่น ๆ ทั่วไป การที่กำหนดให้มีสมาชิกประเภทที่กล่าวและ

นายหน้าค้าหลักทรัพย์ที่เป็นบุคคลเช่นนี้ ย่อมจะทำให้การซื้อขายหลักทรัพย์
เป็นไปโดยกว้างขวางรวดเร็วและสามารถขยายความนิยมการลงทุนในหลักทรัพย์
ไปสู่ประชาชนได้ในวงกว้างกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

โดยสรุปแล้ว บริษัทจดทะเบียนและบริษัทหลักทรัพย์หรือสินค้าของ
ตลาดหลักทรัพย์นั้น นับเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตลาดทุนทั้งระบบ เพราะ
หากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เป็นเพียงการซื้อขายหลักทรัพย์ของ
ไม่กี่บริษัท หรือมีบริษัทจดทะเบียนมากมาย แต่มีการซื้อขายเพียงไม่กี่บริษัท
และยิ่งในกรณีที่มีบริษัทจดทะเบียนและรับอนุญาตน้อยบริษัทแล้วกลับมีการซื้อ
ขายในวงจำกัดเพียงไม่กี่บริษัทก็ด้วย ยิ่งทำให้เป็นปัญหาที่น่าพิจารณามากขึ้น

การพัฒนาในด้านปริมาณและคุณภาพของบริษัทจดทะเบียนและบริษัท
รับอนุญาตจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ตักเร่งกระทำ เพราะจะเป็นการดึงดูดให้ประชาชน
หันมานิยมลงทุนในหลักทรัพย์และทำให้การซื้อขายเปลี่ยนมือตลอดจนความ
คล่องตัวมากขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยปัจจัยและความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายที่
เกี่ยวข้องร่วมกันทำนงนิจงานในเรื่องดังกล่าว .

เชิงอรรถ

¹ บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งไม่เอาผิดได้ว่ามีความสัมพันธ์กับ
งานในหน้าที่